

Wiesława Usewicz

PIERWSZE STWIERDZENIE MAŚLAKA DAGLEZJOWEGO *SUILLUS LAKEI* (MURRILL) A.H. SM. & THIERS W POLSCE

First recording of the Lake's Bolete *Suillus lakei* (Murrill) A.H. Sm. & Thiers in Poland

W dniu 8.10.2012 roku na prywatnej posesji w Pruszczu Pomorskim (woj. kujawsko-pomorskie) stwierdzono stanowisko *Suillus lakei* (Murrill) A.H. Sm. & Thiers maślaka daglezwego (proponowana nazwa). Gatunek ten nie jest odnotowany w krytycznej liście grzybów podstawkowych Polski (Wojewoda 2003), ani w nowszej literaturze (Kujawa 2012), zatem jest to najprawdopodobniej pierwsze stwierdzenie tego gatunku w Polsce. Stanowisko zlokalizowane jest na prywatnej łące obsadzonej w roku 2002 różnymi gatunkami drzew (Fot. 1), m.in. brzozą brodawkowatą *Betula pendula*, wierzbą płaczącą *Salix* sp., modrzewiem europejskim *Larix decidua*, sosnami: czarną *Pinus nigra*, ościstą *P. aristata*, bośniacką *P. leucodermis*, koreańską *P. koraiensis*, kosodrzewiną *P. mugo*, świerkami: pospolitym *Picea abies*, kłującym *P. pungens*, kaukaskim *P. orientalis* i daglezią zieloną *Pseudotsuga menziesii*. Oprócz maślaka daglezwego, rosną tu dwa inne gatunki maślaków: żółty *S. grevillei* i zwyczajny *S. luteus* oraz koźlarz babka *Leccinum scabrum* i włośnianka *Hebeloma* sp.

Fot. 1. Stanowisko maślaka daglezwego – prywatna łąka z nasadzeniami iglaków (fot. Wiesława Usewicz)
Fot. 1. Location of Lake's Bolete – private meadow with conifers (Photo Wiesława Usewicz)

Fot. 2. Owocnik maślaka daglezjowego wśród włośnianek *Hebeloma* sp.
(fot. Wiesława Usewicz)
Fot. 2. Basidiocarp of Lake's Bolete among *Hebeloma* sp. (Photo Wiesława Usewicz)

Fot. 3. Widok powierzchni kapelusza
(fot. Wiesława Usewicz)
Fot. 3. Cap surface (Photo Wiesława Usewicz)

Fot. 4. Widok hymenoforu i trzonu
(fot. Wiesława Usewicz)
Fot. 4. Hymenophore and stem
(Photo Wiesława Usewicz)

Fot. 5. Przekrój owocnika i widok miąższu
(fot. Wiesława Usewicz)
Fot. 5. Cross-section of basidiocarp and a view
of flesh (Photo Wiesława Usewicz)

Siedem owocników *S. lakei* stwierdzono w bezpośrednim sąsiedztwie daglezji (Fot. 2) (leg. Wiesława Usewicz). Identyfikacji dokonano na podstawie zdjęć zamieszczonych na forum dyskusyjnym Internetowego Klubu Miłośników Grzybów (det. Wiesław Kamiński www.nagrzyby.pl). Zasuszone owocniki złożono w Stacji Badawczej Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Turwi (nr 1/18.10.2012).

Znalezione owocniki wielkością i pokrojem przypominają borowiczaka dętego *Boletinus cavipes* (jeden z synonimów *S. lakei* to *Boletinus lakei* (Murrill) Singer), od którego odróżniają się przede wszystkim pełnym trzonem, półokrągłym kapeluszem i występowaniem pod daglezjami, podczas, gdy borowiczak rośnie pod modrzewiami. Półokrągłe, matowe kapelusze zebranych *S. lakei* osiągały 7–8 cm średnicy, za młodu koloru rdzawoczerwonego, u starszych rdzawego, pokryte były suchymi kosmkami (Fot. 3). Rurkowaty hymenofor i pory miały kolor intensywnie żółty (Fot. 4). Cylindryczny trzon wysokości 4–5 cm, grubości 3–6 cm, jest pełen na przekroju (Fot. 5). Intensywnie żółtą powierzchnię trzonu pokrywa rdzawy nalot (Fot. 4). U młodych owocników widać błonkową osłonę częściową, pękającą z wiekiem i tworzącą delikatną strefę pierścieniową. Miąższ w całym owocniku ma początkowo kolor intensywnie żółty, z wiekiem ciemnieje do brunatno-żółtego (Fot. 5). Smak miąższu jest lekko kwaśno-słodki, zapach delikatny, przyjemny, słodkawy.

Stanowisko nie jest zagrożone, ponieważ nie planuje się żadnych prac związanych z usuwaniem daglezji z tej łąki.

Suillus lakei pochodzi z północno-zachodnich obszarów Ameryki Północnej. Tworzy ectomykoryzę z młodymi daglezjami. Owocniki wyrastają pojedynczo lub w grupach na ziemi w młodych drzewostanach iglastych lub w trawiastych parkach i ogrodach. Wraz ze swoim drzewiastym partnerem wprowadzony do Ameryki Południowej, Nowej Zelandii i Europy. Na kontynencie europejskim jest znany m.in. z Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Czech, Danii, Niemiec, Węgier, Włoch (z Sycylii), Słowacji i Wielkiej Brytanii. Owocniki tego maślaka są jadalne, ale opinie co do jego walorów smakowych są zróżnicowane (Lincoff i Nehring 1981, Myra i Grace 1986, Barroetaveña et al. 2007; „*Suillus lakei*”. Boletales.com. <http://boletales.com/genera/suillus/s-lakei/>).

Dziękuję dr Annie Kujawie za konsultacje i uwagi do tekstu oraz Wiesławowi Kamińskiemu (portal „nagrzyby.pl”) za pomoc w identyfikacji *Suillus lakei*.

Summary

A location of a new for Poland species – *Suillus lakei* (maślak daglezjowy – proposed name) is presented. The recording was made in Pruszcz Pomorski (Kujawsko-Pomorskie Province). The Lake's Bolete creates ectomycorrhizae with Douglas fir *Pseudotsuga menziesii*. By the looks its fructifications resemble those of the Hollow Bolete *Boletinus cavipes*, the latter, however, has an empty stem and coexists symbiotically with larch trees *Larix* spp.

LITERATURA

- BARROETAVEÑA C, CÁZARES E, RAJCHENBERG M. 2007. Ectomycorrhizal fungi associated with ponderosa pine and Douglas-fir: a comparison of species richness in native western North American forests and Patagonian plantations from Argentina. *Mycorrhiza* 17, 5: 355–373.
- KUJAWA A. 2012. Grzyby makroskopijne Polski w literaturze mikologicznej. In: SNOWARSKI M. Atlas grzybów Polski. (<http://www.grzyby.pl/grzyby-makroskopijne-Polski-w-literaturze-mikologicznej.htm>).
- LINCOFF G. H., NEHRING C. 1981. The Audubon Society Field Guide to North American Mushrooms. Published by Alfred A. Knopf, New York.
- MYRA C-C, GRACE L. J. 1986. Mycorrhizal fungi of *Pseudotsuga menziesii* in the south island of New Zealand. *Soil Biology and Biochemistry* 19, 3: 243–246.
- “*Suillus lakei*”. Boletales.com. <http://boletales.com/genera/suillus/s-lakei/>. Retrieved 2012-11-25
- WOJEWODA W. 2003. Checklist of Polish larger *Basidiomycetes*. In: MIREK Z. (Ed.). Biodiversity of Poland. 7. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

Adres autorki:

Wiesława Usewicz
86-120 Pruszcz
ul. Wyzwolenia 5e
email: tosabreeder@gmail.com

Michał Bielewicz

MONITORING KANI RUDEJ *MILVUS MILVUS* I KANI CZARNEJ *MILVUS MIGRANS* NA TERENIE NADLEŚNICTWA MIĘDZYRZECZ (WOJ. LUBUSKIE, POLSKA ZACHODNIA)

Monitoring of the Red Kite *Milvus milvus* and the Black Kite *Milvus migrans* in the area of Międzyrzecz Forest District (Lubuskie Province, Western Poland)

Oba gatunki kań należą do jednych z najbardziej nielicznych i słabo rozpowszechnionych ptaków szponiastych w kraju (Sikora et al. 2007). Także na Ziemi Lubuskiej uznawane są za nieliczne lub bardzo nieliczne gatunki lęgowe (Jermaczek et al. 1995). Ostatnie i najbardziej aktualne szacunki ilościowe, wskazują na możliwość gniazdowania w województwie lubuskim, co najmniej 70 par kani rudej oraz co najmniej 50 par kani czarnej (Jerzak 2008). Niemniej jednak są to nadal wartości moc-